

УДК 343.13/.18(477)

ФУНКЦІЇ СУДУ В СУЧАСНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ

М. Шевчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна
e-mail: sheva_glam@hotmail.com*

У статті досліджено функції суду в сучасному кримінальному провадженні. Проаналізовано норми нового Кримінального процесуального кодексу України, що регулюють кримінально-процесуальну діяльність суду в сучасному кримінальному провадженні та на цій основі визначено і сформульовано кримінальні процесуальні функції суду залежно від стадій кримінального провадження.

Ключові слова: кримінальне провадження, кримінальні процесуальні функції, кримінальна процесуальна діяльність суду, межі активності суду в змагальному кримінальному провадженні.

Загалом обсяг дискусійних питань щодо подальшого розвитку української моделі правосуддя після набрання чинності КПК України від 13 квітня 2012 р. найважливішими та актуальними залишилися питання стосовно побудови кримінального процесу України у змагальній формі, визначення місця, ролі і повноважень суду, меж його активності у з'ясуванні обставин кримінального провадження під час судового розгляду, а також визначення функцій суду в сучасному кримінальному провадженні. Як одну з позитивних рис сучасного змагального процесу важливо зазначити те, що суд, зокрема головуючий у судовому засіданні, керує ходом судового засідання, забезпечує дотримання послідовності та порядку вчинення процесуальних дій, здійснення учасниками кримінального провадження їхніх процесуальних прав і виконання ними обов'язків, спрямовує судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для справи (ст. 321 КПК України) [2].

Саме під кутом змагальності і варто визначити законодавчий механізм кримінально-процесуальних функцій, керуючись конституційним положенням про те, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України) [1].

Вирішення питання про кримінально-процесуальні функції суду має не лише суто теоретичний інтерес, а й практичне значення, оскільки дає змогу визначити правовий статус суду, його специфічну кримінально-процесуальну діяльність та засоби її здійснення. Тому різні аспекти цієї проблеми досліджені в працях В. Лазаревої, М. Колоколова, А. Туманянц, В. Бринцева, П. Пилипчука, В. Маляренка, Д. Філіна та інших вітчизняних та зарубіжних теоретиків та практиків кримінального судочинства [11, с. 279]. Водночас проблема кримінальних процесуальних функцій та їх реалізація у кримінальному провадженні його суб'єктами (учасниками) залишається актуальною.

На підставі аналізу правових норм чинного Кримінального процесуального кодексу України та норм Кримінально-процесуального кодексу 1960 р., правозастосовчої практики та проведених вченими попередніх теоретичних досліджень зробити спробу системного дослідження правового статусу суду в кримінальному процесі

України, усіх напрямів його процесуальної діяльності, з'ясування головних завдань і визначення справжньої ролі суду під час здійснення правосуддя у кримінальному провадженні, а також визначення функцій суду в сучасному кримінальному провадженні загалом та способів і засобів їх реалізації. Особливу увагу в статті зосереджено на особливостях реалізації судових повноважень в умовах розвитку принципу змагальності кримінального процесу. Метою є також розгляд сутності принципу змагальності кримінального процесу і місце суду в протистоянні сторін на тлі абсолютизації змагальності, що поширюється у свідомості юридичної спільноти, коли розвиток змагальності сторін протиставляється активності суду.

Насамперед у науці кримінального процесу давно триває суперечка щодо поняття «процесуальна функція». Так, одні науковці зазначають, що це окремий напрям кримінально-процесуальної діяльності [13, с. 14]. Інші, більш конкретизуючи наведене визначення, зазначають, що це визначені законом головні напрями кримінально-процесуальної діяльності [9, с. 12]. Треті, що це виражені в законі головні напрями процесуальної діяльності, які реалізують самостійні суб'єкти, котрим для досягнення відповідних цілей надано широкі права і повноваження для активної участі у кримінальному судочинстві [4, с. 13].

Дослідники З. З. Зінатуллін та Т. З. Зінатуллін правильно зазначили про те, що проблема кримінально-процесуальних функцій належить до тих категорій, яким потрібно приділяти увагу не від випадку до випадку, а щоденно, постійно, безперервно. Якщо розглядати кримінально-процесуальні функції як головні напрями процесуальної діяльності його учасників, спрямованих на досягнення тих завдань, що поставлені перед такою діяльністю, відповідають їй призначенню, то відразу ж стає зрозумілим, що функції і є тими «кровоносними судинами, по яких рухається кров, без якої життя було б неможливе». Вони, власне, реалізуються у тій діяльності, яка відбувається під час провадження кримінальних справ, і від якісного здійснення яких безпосередньо залежить досягнення захисту прав і законних інтересів потерпілих від злочинів осіб, захисту особи від незаконного та необгрунтованого обвинувачення, засудження, обмеження її прав і свобод, стану боротьби зі злочинністю в цілому, наявності в суспільстві законності і правопорядку [6, с. 43].

Власне, з'ясування функцій суду в кримінальному провадженні та способів і засобів їх реалізації і ставить своїм завданням стаття.

Можна стверджувати, що поняття кримінальної процесуальної функції в основному наукою кримінального процесуального права визначено. Кримінально-процесуальні функції – це визначені у законі основні напрями процесуальної діяльності, що здійснюються з метою реалізації завдань кримінального судочинства суб'єктами, уповноваженими на ведення процесу або наділеними правами для активної участі у справі з метою захисту своїх законних інтересів. Таким чином, кримінально-процесуальна функція дозволяє визначити призначення і роль учасника процесу у кримінальному судочинстві [8, с. 23].

На відміну від державних органів, які беруть участь у розгляді кримінальної справи та виступають на стороні обвинувачення, суд як суб'єкт, який вирішує справу в кінцевому підсумку, не несе обов'язку доказування висловлених у ході судового розгляду тверджень правового характеру. У змагальному кримінальному провадженні обгрунтування своїх позицій та обстоювання своєї правоти перед судом – це обов'язок сторони провадження.

Відповідно до принципу презумпції невинуватості, тягар доказування вини і спростування аргументів сторони захисту лежить на стороні обвинувачення. А це означає, що суд не зобов'язаний переконувати когось в чомусь.

Водночас не варто залишати поза увагою і ту обставину, що обов'язок обґрунтовувати свої висновки за допомогою доказів, покладений і на суд. Ухвалене ним процесуальне рішення має охоплювати мотивувальну частину, яка містить аналіз доказів, підстави і мотиви прийняття судом по кожному питанні тих чи інших рішень. Водночас обов'язок суду в логічному обґрунтуванні своїх рішень не залежить від його функціонального призначення і процесуального статусу, як це простежено у сторін, а зумовлений: по-перше, загальноприйнятими вимогами законності, обґрунтованості і мотивованості рішень як гарантії їх правомірності та правосуддя; по-друге, наявністю подальших контрольних стадій судового розгляду.

Характерною особливістю останніх (за винятком апеляції) є оцінка законності та обґрунтованості судових рішень не на основі безпосереднього дослідження доказів, а в наслідок перевірки відповідності судового рішення і, передусім викладення у ньому висновків, наявність існуючих у справі доказів у тому обсязі і порядку, в якому вони відображені в матеріалах кримінального провадження. За відсутності мотивувальної частини судового рішення оцінити його законність та обґрунтованість в подальших судових стадіях буде неможливо.

Так, констатуємо, що суд не обмежується лише вивченням обставин кримінального провадження, а здійснює також доказування-обґрунтування, зумовлене необхідністю обґрунтовувати свої висновки і мотивувати рішення, що ухвалюються і здійснюються в єдиній можливій формі – у формі процесуальних рішень, та яке за своєю природою та призначенням відрізняється від аналогічної діяльності сторін.

Іншою суттєвою характеристикою суду, який бере участь у з'ясуванні обставин кримінального провадження, є здійснення ним керівництва процесом дослідження доказів на стадії судового розгляду. Ця сторона судової діяльності органічно переплітається з діяльністю суду щодо забезпечення рівноправності сторін, входить до її основного складу, має однакові із забезпечувальною діяльністю форми та складається з тих самих елементів. Керівництво дослідженням доказів у справі є відображенням його загальнокерівної ролі в кримінальному провадженні. Воно підкреслює головне центральне місце суду серед інших учасників кримінального провадження. Таке керівництво здійснюється у двох напрямках: 1) організація процесу дослідження доказів; 2) контроль за ним.

Організація судового дослідження доказів – це суто забезпечувальна діяльність, спрямована на створення необхідних умов для ефективного здійснення сторонами доказування з дотриманням передбачених законом процесуальних форм. Ця діяльність полягає головню у наданні сторонам можливості активно і повноцінно реалізовувати свої права в процесі доказування, а також спрямовувати судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження.

Контроль за процесом дослідження доказів полягає як в оцінці його результатів, так і в контролі за дотриманням іншими суб'єктами кримінального провадження нормативно встановленого порядку доказування, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження. У судовому засіданні такий контроль реалізується в повноваженнях головуєчого, який зобов'язаний забезпечити дотримання законної процедури судочинства, а також здійснити його в проміжних судових рішеннях з питань належності і допустимості тих чи інших доказів. Контроль за дослідженням доказів доповнює організаційну складову керівної ролі суду, сприяє організації процесу доказування в установлених межах судового розгляду і спрямований на досягнення позитивних результатів – мети доказування.

Головуючий і суд загалом повинні стежити, щоб сторони свідомо чи мимоволі не спрямовували пізнання у протилежний бік від предмета судового розгляду, не

спіралися на обставини, що не стосуються до справи чи на ті обставини, що не мають ніякого значення для справи. Такий обов'язок покладений на суд не лише у межах реалізації пізнавальної складової процесу доказування, але й в ході здійснення сторонами доказування – обґрунтування. Тому головуючий має право зупинити виступ (дії) учасника дебатів, якщо він після зауваження повторно вийшов за межі кримінального провадження [5, с. 168].

Специфіка судової функції на досудовому провадженні у кримінальній справі зумовила необхідність її здійснення окремим суб'єктом судової влади, до компетенції якого не належить вирішення справи по суті. Йдеться про слідчого суддю. Відповідно до ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України слідчий суддя – це суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні [2].

Крім того, Кримінальним процесуальним кодексом України передбачено, що на підставі ухвали слідчого судді застосовують заходи забезпечення кримінального провадження (ст. 132 КПК України) [2]. Слідчий суддя під час досудового розслідування має право здійснити: судовий виклик, ухвалити рішення про привід, накладення грошового стягнення, тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, відсторонення від посади, тимчасовий доступ до речей і документів, тимчасове вилучення майна, арешт майна, затримання особи, запобіжні заходи, про проведення негласних слідчих (розшукових) дій тощо.

Головною функцією слідчого судді є здійснення судового захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, та забезпечення законності провадження у справі на досудових стадіях. Це зумовлює специфічний характер виконуваної ним кримінально-процесуальної функції, яка полягає у забезпеченні законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні у відповідному кримінальному провадженні.

Повноваження слідчого судді визначаються виконуваною ним функцією, яка повинна мати на досудовому розслідуванні наскрізний характер. Його повноваження доцільно класифікувати на такі групи: 1) вирішення питання про застосування заходів кримінально-процесуального примусу; 2) розгляд скарг на дії (бездіяльність) і рішення слідчого та прокурора; 3) вирішення питання про можливість проведення слідчих дій, які обмежують конституційні права і свободи людини. Усі ці повноваження реалізуються слідчим суддею, зазвичай, у змагальному процесі, у якому також досліджуються докази, подані сторонами як обґрунтування своїх клопотань чи скарг.

Отже, запровадження інституту слідчого судді сприяє поширенню змагальності на досудовому провадженні, спеціалізації та диференціації кримінального судочинства, розвантаженню судів загальної юрисдикції та підвищенню ефективності судового захисту конституційних прав і свобод людини.

На стадії судового розгляду функцією суду є здійснення правосуддя шляхом розгляду і вирішення кримінальної справи по суті.

Правосуддя у кримінальному процесі можна визначити як виняткову діяльність судової влади, спрямовану на розгляд і вирішення справ про кримінальні правопорушення, що реалізуються у суворо визначеній процесуальній формі, з дотриманням принципу змагальності та інших принципів (засад) кримінального провадження, визначених у законі, що дає змогу виконувати завдання суду і кримінального судочинства в цілому (ст. 2 КПК України) [2].

Ця функція включає в себе й інші види діяльності (підфункції), зокрема: *правозабезпечувальна підфункція*. Вона притаманна всій судовій діяльності, проявляється і реалізується у всіх видах судочинства та на всіх стадіях кримінального провадження (на досудовому розслідуванні – слідчим суддею), і проявляється у забезпеченні судом змагальності та рівноправності сторін. Вона одночасно є і необхідною умовою та однією із гарантій належного, законного і справедливого вирішення як окремих питань, так і справи в цілому. Ця діяльність (підфункція) неоднорідна і охоплює такі елементи: інформування про юридично значущі факти; роз'яснення правових питань; створення умов для рівноправності сторін та надання можливості їм діяти; сприяння активності сторін; керівництво процесуальною діяльністю сторін та контроль за нею; діяльність, спрямовану на з'ясування всіх обставин кримінального провадження, в тому числі і за власною ініціативою; вирішення правових питань. Розглянемо їх детальніше.

Інформування про юридично значущі факти включає в себе: повідомлення про призначення судового засідання та судовий розгляд; повідомлення про дату і місце судового засідання; про рух справи (відкладення судового розгляду, його зупинення і відновлення); оголошення судом перерви і часу продовження та закінчення судового засідання і його окремих частин; повідомлення про прийняті судові рішення; повідомлення про подані іншими учасниками судового розгляду клопотання, заяви, скарги.

Під *роз'ясненням правових питань* розуміють такий перелік дій: роз'яснення сторонам їх прав, обов'язків та про відповідальність за їх невиконання, про загальні правила і порядок судового розгляду (регламент судового засідання), про порядок і строки здійснення окремих слідчих та інших процесуальних дій, в тому числі і про результати розгляду заявлених ними клопотань, про значення і юридичні наслідки тих чи інших процесуально-слідчих дій, які здійснюються судом в ході судового розгляду, а також про порядок і строки оскарження судових рішень.

Під *створенням умов для рівноправності сторін* доцільно розуміти такі дії суду, які спрямовані на забезпечення сторонам рівних можливостей в обстоюванні своїх законних інтересів, реалізацію ними у повному обсязі процесуальних прав і усунення із судового процесу будь-яких несприятливих для змагання сторін факторів (об'єктивних чи суб'єктивних) та їх подолання. До таких факторів зачисляють: нездатність будь-якої із сторін самостійно (наприклад, у зв'язку з неповноліттям, хворобою, наявністю фізичних чи психічних вад), повноцінно та ефективно (неготовність до судового засідання внаслідок недостатнього ознайомлення з матеріалами кримінального провадження, несвоєчасне повідомлення про судове засідання) брати участь у судовому розгляді; протиправний вплив однієї сторони на іншу сторону, яка бере участь у кримінальному провадженні; створення нею чи третіми сторонами перешкод для здійснення протилежною стороною процесуальних прав; порушення порядку судового засідання; порушення однією зі сторін порядку і правил подання та дослідження доказів.

Необхідною умовою досягнення реальної рівноправності сторін в кримінальному провадженні є також справедливе та неупереджене ставлення суду до кожного суб'єкта кримінального судочинства. «Неупередженість означає, що суд при розгляді матеріалів конкретного кримінального провадження має бути суб'єктивно вільним від особистих переконань стосовно учасників кримінального провадження, в його діях повинні бути виключені будь-які необґрунтовані сумніви у цьому плані, тобто він повинен бути об'єктивно неупередженим» [10, с. 14].

Під наданням сторонам можливості діяти доцільно розуміти надання їм можливості реалізовувати свої права та обов'язки і тим самим змагатися між собою. Це має особливо важливе значення, оскільки розглядає справу суд, і сторони не мають права вчиняти процесуальні дії в судовому засіданні без його відома та дозволу. Цей елемент забезпечувальної діяльності суду охоплює такі дії, як: повідомлення сторін про можливість заявляти відводи та подавати клопотання; ставити запитання до сторін про наявність у них відводів та клопотань; пропозиція іншим учасникам судового розгляду висловити свою думку з приводу заявлених відводів і клопотань та інших питань, які розглядаються судом; ознайомлення із заявленими відводами, клопотаннями та запереченнями на них; прийняття письмових заяв; надання сторонам можливості представити зібрані ними докази, активно і безпосередньо брати участь у дослідженні доказів і подавати заяви з приводу досліджених доказів; з'ясування, чи бажають сторони доповнити судовий розгляд і чим саме, а у разі заявлення такого роду клопотань розглянути їх; надання можливості взяти участь у судових дебатах, а підсудному, крім того, надати і останнє слово; надання зацікавленим особам копії запису судового засідання, зробленого за допомогою технічного запису; прийняття від осіб, які беруть участь у справі апеляцій на винесене по справі судове рішення; недопустимість необґрунтованого обмеження сторін у здійсненні їх суб'єктивних прав зі сторони суду.

Сприяння активності сторін ніяк не означає підміну сторони судом, не допускає змішування їх кримінально-процесуальних функцій, компенсацію активною діяльністю суду пасивність та бездіяльність окремих суб'єктів, а передбачає надання судом необхідної допомоги у використанні процесуальних засобів доказування і обстоювання своєї позиції перед судом тими учасниками судового розгляду, які з огляду на різні причин не можуть повною мірою реалізувати свій змагальний потенціал.

Сприяння суду, головне, стосується процесу доказування і полягає у здійсненні за клопотанням сторони власних повноважень, спрямованих на збирання нових доказів (виклик свідків, призначення експертизи), а також тих, які сприяють їх представленню та дослідженню в судовому засіданні (приведення свідків, які ухиляються від явки до суду, оголошення документів, які надійшли до суду). У цьому зв'язку В. П. Смірнов обґрунтовано вказує на наявність в суду обов'язку «допомагати сторонам залучати для дослідження в судовому засіданні ті докази, на які вони посилаються», оскільки в них немає можливості представити суду їх самостійно [12, с. 65]

Сприяння суду виявляється і в такій формі, як вимога призначити на прохання підозрюваного, обвинуваченого захисника з числа професійних адвокатів і здійснення оплати за діяльність такого захисника за рахунок держави.

Через дію принципів змагальності і диспозитивності правосуддя здійснення судом сприяння в активному використанні сторонами наданих законом засобів є допустимим лише за ініціативою сторін та за умови, що таке сприяння не створить протиправні переваги однієї сторони над іншою.

Керівництво процесуальною діяльністю сторін та контроль над нею зумовлене загальнокерівною, організаційною роллю суду у кримінальному процесі. Суд як орган, який здійснює правосуддя відповідає за режим законності під час розгляду справи і, організовуючи судовий процес, зобов'язаний забезпечити в окремих судових процедурах і в судовому процесі загалом дотримання принципів кримінального судочинства та інших вимог кримінально-процесуального закону, а це означає і відповідність до цих вимог процесуальної поведінки інших учасників процесу.

Важливо зазначити, що суд не зобов'язаний задовольняти кожне клопотання, заявлене сторонами обвинувачення чи захисту, а повинен перевірити їх обґрунтованість та законність, і керуючись цими критеріями, приймати процесуальне рішення. Таке становище суду, на думку Е. А. Карякіна, «демонструє його керівну роль в судовому засіданні» [7, с. 101].

Змагання сторін у кримінальному провадженні нерідко здійснюється на тлі вкрай загострених, конфліктних ситуацій, що супроводжуються нескінченною кількістю взаємних претензій, обвинувачень, які ризикують вийти за межі допустимої поведінки. В схожих ситуаціях протистояння сторін втрачає конструктивну основу і не тільки не сприяє досягненню мети кримінального судочинства, але й може завдати шкоди інтересам правосуддя і призвести до порушення прав людини. Саме тому воно і поставлене під контроль суду.

Здійснюючи керівництво всім ходом судового засідання та окремими процесуальними діями, суд забезпечує дотримання послідовності та порядку вчинення процесуальних дій, здійснення учасниками кримінального провадження їхніх процесуальних прав і виконання ними обов'язків, спрямовує судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження.

Вирішення правових питань є логічним продовженням керівної діяльності суду. Будь-які спірні питання, що виникають між сторонами в процесі змагання, своєчасно вирішуються судом, який встановлює межі, підводить підсумок у спорі сторін, певною мірою своїм рішенням примирює сторін та дає змогу їм перейти до висвітлення та обговорення наступного питання, яке виникає в ході розгляду справи.

Перші чотири елементи структури судової діяльності в організації змагання та в забезпеченні рівноправності сторін створюють конкретні умови для ефективної участі сторін у судовому розгляді справи. Наступні три відображають ступінь (характер і межі) участі суду в процесі змагання сторін, з'ясуванні всіх обставин кримінального провадження, у вирішенні правових питань.

Так кримінально-процесуальна діяльність сучасного українського суду багатофункціональна і має декілька самостійних напрямів, зумовлених його призначенням. Можна виокремити такі кримінально-процесуальні функції, властиві судові як суб'єкту кримінально-процесуальної діяльності: розгляд і вирішення кримінальної справи по суті, правоохоронна, правовідновлювальна, правозабезпечувальна і превентивна.

Коло судових повноважень, встановлених кримінально-процесуальним законом, є детерміноване цілями і завданнями, які ставляться перед судом, і є достатньо широким і різноманітним для ефективного здійснення правосуддя та виконання покладених на нього процесуальних функцій. На сучасному етапі характер, обсяг і межі реалізації повноважень суду в кримінальному процесі зумовлені змагальною формою кримінального процесу та зміною кримінально-процесуальної політики держави у бік гуманізації кримінального судочинства та забезпечення високого ступеня захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина від неправомірних посягань. З огляду на це суттєво посилилася правозабезпечувальна роль суду в кримінальному процесі, у рамках якої важливе значення надається діяльності суду по забезпеченні змагальності та рівноправності сторін.

У сучасному кримінальному процесі України важливе та самостійне значення набула судова діяльність, яка здійснюється окремим суб'єктом судової влади – слідчим суддею. Кримінально-процесуальна функція, яку він виконує, полягає у

забезпеченні законності та обґрунтованості обмеження конституційних прав і свобод людини на досудовому провадженні у відповідному кримінальному провадженні.

Судовий контроль на сьогодні є високоефективним засобом забезпечення прав і свобод людини і громадянина в українській державі, необхідною складовою його загальної правоохоронної системи, і однією з головних умов побудови громадянського суспільства. Внаслідок реалізації судово-контрольних повноважень суттєво зросла правозахисна (превентивна) роль суду в кримінальному судочинстві.

Список використаної літератури

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996. – 46 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. – К., 2012.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України. – К., 2012.
4. *Альперт С. А.* Кримінально-процесуальні функції: поняття, система, суб'єкти : конспект лекцій / С. А. Альперт. – Х., 1995. – С. 13.
5. *Бурмагин С. В.* Уголовный суд России : монографія / С. В. Бурмагин. – М. : Изд-во «Юрлитинформ», 2010. – С. 168–171.
6. *Занатуллин З. З.* Еще раз об уголовно-процессуальных функциях / З. З. Занатуллин, Т. З. Занатуллин // Проблемы совершенствования и применения законодательства о борьбе с преступностью : материалы Всероссийской научно-практической конференции, посвященной 95-летию Башкирского государственного университета. Часть 1. – Уфа : РИО Башгу, 2004. – С. 43.
7. *Карякин Е. А.* Проблемы процессуального доказывания в российском уголовном процессе на основе принципа состязательности : дис. ... канд. юрид. наук / Е. А. Карякин. – Оренбург, 2002. – С. 101.
8. Кримінальний процес України / за ред. Ю. М. Грошевого та В. М. Хотенця. – Х., 2000. – С. 23.
9. *Лобойко Л. М.* Кримінально-процесуальне право : курс лекцій : навч. посібник / Л. М. Лобойко. – К., 2005. – С. 12.
10. *Моисеева Т. В.* Объективность и беспристрастность суда первой инстанции : дис. ... канд. юрид. наук / Т. В. Моисеева. – М., 2004. – С. 14.
11. *Савенко М. Є.* Процесуальні функції суду у кримінальному судочинстві на стадіях досудового слідства і судового розгляду / М. Є. Савенко // Університетські наукові записки. – 2006. – № 2 (18). – С. 279.
12. *Смирнов В. П.* Состязательное начало по уголовным делам в суде первой инстанции : дис. ... канд. юрид. наук / В. П. Смирнов. – М., 2003. – С. 65.
13. *Строгович М. С.* Курс советского уголовного процесса / М. С. Строгович. – М., 1968. – Т. 1. – С. 188; Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України : підручник. – 4-те вид., доп. і переробл. / В. М. Тертишник. – К., 2003. – С. 14.

ФУНКЦИИ СУДА В СОВРЕМЕННОМ УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ УКРАИНЫ

М. Шевчук

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, 79000 Львов, Украина*

В статье исследуются функции суда в современном уголовном процессе. Проанализированы нормы действующего Уголовного процессуального кодекса Украины (2012 г.),

регулирующие уголовно-процессуальную деятельность суда в современном уголовном процессе. Также исследованы уголовно-процессуальные функции суда на досудебных и судебной стадиях производства и определены пределы активности суда на стадии судебного разбирательства и разрешения уголовного дела.

Ключевые слова: уголовный процесс, уголовно-процессуальные функции, уголовно-процессуальная деятельность суда, пределы активности суда в исследовании доказательств.

FUNCTIONS OF COURT IN CURRENT CRIMINAL PROCEEDINGS OF UKRAINE

M. Shevchuk

*Ivan Franko National University of Lviv
Universytetska St., 1, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

In the article court functions in the current criminal proceedings are researched. Provisions of the new Criminal Procedural Code of Ukraine that regulate criminal-procedural operation of the court in the current criminal proceedings are analyzed; on this basis, criminal procedural functions of the court, depending on the stage of the criminal proceedings, are defined and worded.

Key words: criminal proceedings, criminal procedural functions, criminal procedural operation of court, scopes of court activity in the adversarial criminal proceedings.

*Стаття: надійшла до редакції 12.04.2013
прийнята до друку 29.04.2013*